

334

Wet van 1 juli 1987 tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht, het Wetboek van Strafvordering, het Burgerlijk Wetboek en de Beginselenwet voor de kindbescherming in verband met verlaging van de leeftijd waarop volgens het Burgerlijk Wetboek de meerderjarigheid wordt bereikt tot achttien jaren

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het in verband met verlaging van de leeftijd waarop volgens het Burgerlijk Wetboek de meerderjarigheid wordt bereikt tot achttien jaren, noodzakelijk is het Wetboek van Strafrecht, het Wetboek van Strafvordering, het Burgerlijk Wetboek en de Beginselenwet voor de kindbescherming te wijzigen;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

ARTIKEL I

In het Wetboek van Strafrecht¹ worden de volgende wijzigingen aangebracht.

A. In artikel 14j, eerste lid, tweede volzin, vervallen de woorden «of meerderjarig is».

B. In artikel 70, tweede lid, wordt in plaats van «een minderjarige» gelezen: degene.

C. Het opschrift van Titel VIII A van het Eerste Boek wordt gelezen: Bijzondere bepalingen voor jeugdige personen.

D. Artikel 77b wordt als volgt gewijzigd:

1. In de eerste volzin van het eerste lid wordt in plaats van «de minderjarige» gelezen: degene.

In de derde volzin van dat lid vervallen de woorden «ten aanzien van een minderjarige als hier bedoeld». De punt aan het slot van dat lid vervalt. Daaraan wordt toegevoegd «bedoeld in artikel 77h».

2. In het tweede lid wordt in plaats van «de in het eerste lid bedoelde minderjarige» gelezen: degene bedoeld in het eerste lid.

E. In artikel 77c wordt in plaats van «de minderjarige» gelezen: degene.

F1. Artikel 77d wordt gelezen:

Ten aanzien van degene, die ten tijde van het begaan van een strafbaar feit de leeftijd van achttien jaren, doch nog niet die van eenentwintig jaren heeft bereikt, zijn de bepalingen in de voorgaande titels vervat, van toepassing. Niettemin kan de rechter recht doen overeenkomstig de artikelen 77f-77kk, indien hij daartoe grond vindt in de persoonlijkheid van de dader.

F2. In artikel 77i, eerste lid, wordt in plaats van «een meerderjarige» gelezen: iemand die de leeftijd van achttien jaren heeft bereikt.

F2a. Indien het bij koninklijke boodschap van 19 augustus 1972 ingediende voorstel tot herziening van de bepalingen van het Wetboek van Strafrecht, het Wetboek van Strafvordering, de Beginselenwet gevangeniswezen en enkele andere wetten omtrent de maatregel van terbeschikkingstelling en enige andere onderwerpen die met de berechting van geestelijk gestoorde delinquenten samenhangen, tot wet wordt verheven en in werking treedt, wordt in artikel 77j in plaats van «storing» gelezen: stoornis.

F3. Artikel 77k wordt als volgt gewijzigd:

a. In het eerste lid wordt in plaats van «een minderjarige» gelezen: een verdachte.

b. In het tweede lid wordt in plaats van «de minderjarige» gelezen: de dader.

F4. Artikel 77q wordt als volgt gewijzigd:

a. In het eerste lid wordt in plaats van de zinsnede «de minderjarige meerderjarig wordt» gelezen: de veroordeelde de leeftijd van achttien jaren bereikt.

b. In het derde lid wordt in plaats van «de minderjarige» gelezen: de veroordeelde.

F5. Artikel 77r wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt in plaats van «de minderjarige meerderjarig wordt» gelezen: de veroordeelde de leeftijd van eenentwintig jaren bereikt.

2. In het derde lid wordt in plaats van «minderjarige» gelezen: veroordeelde.

G. Artikel 77s wordt als volgt gewijzigd:

a. In plaats van «de minderjarige» wordt telkens gelezen: de veroordeelde.

b. De punt aan het slot wordt vervangen door een komma en aan het artikel worden toegevoegd de woorden: bedoeld in artikel 77h.

H. In artikel 77t wordt in plaats van «een straf, die ter zake van het begane feit zou kunnen worden opgelegd aan een meerderjarige» gelezen: een van de straffen genoemd in artikel 9.

I. Artikel 77y, tweede lid, wordt gelezen:

Deze beslissing wordt door de rechter ambtshalve, op vordering van het openbaar ministerie of op verzoek van de veroordeelde, dan wel indien deze minderjarig is en de leeftijd van zestien jaren nog niet heeft bereikt, op verzoek van degenen, die het gezag over hem uitoefenen, bij beschikking genomen.

J. In artikel 77z wordt

1. het eerste lid gelezen:

In geval van toepassing van artikel 77w of 77y wordt een proeftijd bepaald van ten hoogste twee jaren. De proeftijd gaat in zodra de beslissing onherroepelijk is geworden en aan de veroordeelde is betekend. De proeftijd loopt niet gedurende de tijd dat de veroordeelde rechtens zijn vrijheid is ontnomen en eindigt, indien de maatregelen van terbeschikking-

stelling van de Regering en van plaatsing in een inrichting voor buitengewone behandeling zijn opgelegd met toepassing van artikel 77w, tweede lid, van rechtswege wanneer de veroordeelde de leeftijd van achttien jaren, respectievelijk die van eenentwintig jaren bereikt.

2. in het tweede, derde en vierde lid telkens in plaats van «de minderjarige» gelezen: de veroordeelde.

K. In artikel 77aa, tweede lid, wordt telkens in plaats van «de minderjarige» gelezen: de veroordeelde.

L. Artikel 77bb wordt als volgt gewijzigd:

1. Na «de rechter» worden de woorden ingevoegd: die de straf of maatregel oplegde.

2. In plaats van «de minderjarige» wordt gelezen: de veroordeelde.

M. Artikel 77cc wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt na «de rechter» ingevoegd: die de straf of maatregel oplegde.

2. In het eerste lid wordt in plaats van «de minderjarige» gelezen: de veroordeelde.

3. Het tweede lid wordt gelezen: In de gevallen waarin een maatregel is opgelegd kan ook last tot tenuitvoerlegging worden gegeven, indien gebleken is dat het belang van de veroordeelde zulks bepaaldelijk vordert.

N. In artikel 77dd wordt

1. het eerste lid gelezen:

De beslissingen, bedoeld in de artikelen 77bb en 77cc, worden door de rechter op vordering van het openbaar ministerie of op verzoek van de veroordeelde dan wel, indien deze minderjarig is en de leeftijd van zestien jaren nog niet heeft bereikt, op verzoek van degenen, die het gezag over hem uitoefenen, bij beschikking genomen, doch niet dan na verhoor of behoorlijke oproeping van de veroordeelde en, indien deze minderjarig is, van degenen die het gezag over hem uitoefenen, alsmede van de gezinsvoogd of de instelling dan wel de particuliere persoon, die met het verlenen van hulp en steun is belast.

2. in het tweede lid in plaats van «De minderjarige» gelezen: De veroordeelde.

3. het vierde lid gelezen:

De beslissingen op grond van de artikelen 77w, 77y, 77bb en 77cc worden vanwege het openbaar ministerie zo spoedig mogelijk betekend aan de veroordeelde en, indien deze minderjarig is, aan degene die het gezag over hem uitoefenen. Indien bijzondere voorwaarden zijn gesteld, geschiedt de betekening aan de veroordeelde in persoon. De bedoelde beslissingen worden, indien de veroordeelde minderjarig is, tevens schriftelijk medegedeeld aan de gezinsvoogd of de instelling dan wel de particuliere persoon, die met het verlenen van hulp en steun is belast.

O. In artikel 240bis, eerste lid, wordt in plaats van «een minderjarige van wie hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat deze de leeftijd van achttien jaar nog niet heeft bereikt» gelezen: een minderjarige, wiens minderjarigheid hij kent of redelijkerwijs moet vermoeden.

P. In artikel 451bis, tweede lid, onder 1° en 2°, vervallen de woorden «beneden de achttien jaren».

ARTIKEL II

In het Wetboek van Strafvordering² worden de volgende wijzigingen aangebracht.

A. In artikel 269 vervalt in het eerste lid het woord «minderjarige».

B. Het opschrift van Titel II van het Vierde Boek wordt gelezen: Strafvordering in zaken betreffende jeugdige personen.

C1. Na het opschrift van Titel II van het Vierde Boek wordt ingevoegd: Eerste Afdeling.

Daaronder wordt toegevoegd: Algemene bepaling.

C2. Artikel 487 wordt vernummerd tot artikel 486.

C3. Na artikel 486 wordt ingevoegd: Tweede Afdeling.

Daaronder wordt toegevoegd: Strafvordering in zaken betreffende personen, die op het tijdstip waarop de vervolging tegen hen is aangevangen, de leeftijd van achttien jaren nog niet hebben bereikt.

C4. Artikel 486 wordt, onder vernummering tot artikel 487, gelezen:

Ten aanzien van personen, die op het tijdstip waarop de vervolging tegen hen is aangevangen de leeftijd van achttien jaren nog niet hebben bereikt, zijn de bepalingen van dit wetboek van toepassing, voor zover deze afdeling geen afwijkende bepalingen bevat.

C5. In artikel 489, tweede lid, onder b, wordt in plaats van «minderjarige» gelezen: veroordeelde.

C6. In artikel 491, tweede lid, wordt in plaats van «de minderjarige» gelezen: de verdachte.

D. Artikel 496, eerste lid, wordt gelezen:

Met het gerechtelijk vooronderzoek is de kinderrechter belast, tenzij de zaak tevens een of meer verdachten betreft die op het tijdstip waarop de vervolging tegen hen is aangevangen de leeftijd van achttien jaren hebben bereikt, en naar het aanvankelijk oordeel van de officier van justitie en de kinderrechter niet voor splitsing vatbaar is.

E. In artikel 500, tweede lid, wordt de laatste zinsnede gelezen: hetzij de zaak, indien deze tevens een of meer verdachten betreft die op het tijdstip waarop de vervolging tegen hen is aangevangen de leeftijd van achttien jaren hebben bereikt, niet voor splitsing vatbaar is.

F. Artikel 500f, eerste volzin, wordt gelezen:

Het rechtsgeding wordt, tenzij er medeverdachten zijn die op het tijdstip waarop de vervolging tegen hen is aangevangen de leeftijd van achttien jaren hebben bereikt, niet in het openbaar behandeld.

F1. In artikel 503a, eerste lid, wordt in plaats van «een straf, die ter zake van het begane feit zou kunnen worden opgelegd aan een meerderjarige» gelezen: een van de straffen genoemd in artikel 9 van dat wetboek.

G. In artikel 508, eerste lid, vervallen de woorden «die ten tijde van het begaan van het feit de leeftijd van achttien jaren nog niet heeft bereikt,».

H. In artikel 509a.

1. vervallen in het eerste lid de woorden «of meerderjarig is».
2. vervallen in het tweede lid de woorden «van zijn voogd,».

I. In artikel 509d, eerste lid, vervallen de woorden «, voor zoover zij niet reeds rechtstreeks van toepassing zijn,».

ARTIKEL III

In het Burgerlijk Wetboek³ worden de volgende wijzigingen aangebracht.

A

Artikel 40 van Boek 1 vervalt.

B

Artikel 47, tweede lid, van Boek 1 wordt gelezen:

Voorts onderzoekt die ambtenaar of de minderjarige onder toezicht gesteld of voorlopig aan de raad voor de kindbescherming toevertrouwd is. Blijkt dit het geval, dan verwittigt hij bij ondertoezichtstelling de kinderrechter en in het andere geval de raad voor de kindbescherming onverwijld van het voorgenomen huwelijk.

C

Artikel 53, derde lid, van Boek 1 vervalt.

ARTIKEL IV

In de Beginselenwet voor de kindbescherming⁴ worden de volgende wijzigingen aangebracht.

A. Artikel 1 wordt gelezen:

Deze wet verstaat onder:

Onze Minister: Onze Minister van Justitie;

jeugdige persoon: een minderjarige en degene, ten aanzien van wie overeenkomstig de artikelen 77f tot en met 77kk van het Wetboek van Strafrecht recht wordt gedaan.

B. In de volgende artikelen wordt in plaats van «minderjarige» of «minderjarigen» telkens gelezen «jeugdige persoon» onderscheidenlijk «jeugdige personen»: 4, eerste lid, 5, eerste en vierde lid, 6, eerste lid, 7, eerste lid, 8, 9, 11, 12, derde lid, 13, eerste lid, 16, eerste lid, 17, eerste en derde lid, 18, 19, eerste lid, 20, eerste lid, 23, eerste lid, 26, 26a, tweede en derde lid, 26b, eerste lid, 26c, eerste en tweede lid, 26d, 26e, 26g, 26h, derde lid, 26i, tweede lid, en 26j, eerste lid.

C. In artikel 20, tweede lid, wordt in plaats van «minderjarigen» de eerste keer gelezen: jeugdige personen.

D. Artikel 23, vierde lid, wordt gelezen: Met de wensen van betrokkene en, indien deze minderjarig is, met die van zijn ouders wordt rekening gehouden.

E. In artikel 24 wordt.

1. het eerste lid gelezen:

1. Aan de in de rijksinrichting opgenomen jeugdige personen kan een zakgeld, alsmede een geldelijke beloning voor verrichte arbeid worden toegekend, een en ander volgens door Onze Minister te stellen regelen. Daarbij kan tevens worden bepaald, dat een deel van deze gelden onder bewaring blijft van de directeur, hetzij ter aanwending ten behoeve van de betrokkene tijdens zijn verblijf in de inrichting, hetzij ter uitkering, ineens of in termijnen, bij het einde van zijn verblijf aan hemzelf of, indien hij minderjarig is, aan zijn wettelijke vertegenwoordiger, dan wel, indien hij aansluitend op dit verblijf in een andere inrichting wordt opgenomen, aan de directeur van deze inrichting.

2. in het tweede lid in plaats van «de minderjarige» gelezen: betrokkene.

F. In de artikelen 27, eerste lid, 28, eerste lid, en 29, tweede lid, wordt in plaats van «minderjarige» telkens gelezen: veroordeelde.

G. Artikel 31 wordt gelezen:

De kosten van de straffen van arrest en plaatsing in een tuchtschool alsmede van de maatregelen van terbeschikkingstelling van de regering en plaatsing in een inrichting voor buitengewone behandeling komen, voor zover niet bij of krachtens enige wet anders is bepaald, ten laste van de Staat.

ARTIKEL V

1. Strafzaken, waarin op het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet de vervolging is aangevangen, worden volgens de op dat tijdstip bestaande wettelijke bepalingen afgedaan.

2. Op de maatregelen van terbeschikkingstelling van de regering en plaatsing in een inrichting voor buitengewone behandeling, die vóór het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet in kracht van gewijsde zijn gegaan, zijn de bepalingen van deze wet van toepassing.

3. Ten aanzien van degene, wiens veroordeling tot de straf van plaatsing in een tuchtschool, arrest of geldboete met toepassing van artikel 77w, eerste lid, van het Wetboek van Strafrecht, vóór het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet in kracht van gewijsde is gegaan, eindigt de proeftijd van rechtswege uiterlijk op het tijdstip waarop de veroordeelde de leeftijd van eenentwintig jaren bereikt.

4. Ten aanzien van degene, die met toepassing van artikel 77y van het Wetboek van Strafrecht vóór het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet voorwaardelijk in vrijheid is gesteld, eindigt de proeftijd van rechtswege uiterlijk op het tijdstip waarop de veroordeelde de leeftijd van eenentwintig jaren bereikt.

¹ Laatstelijk gewijzigd bij de wet van 21 april 1987, Stb. 221

² Laatstelijk gewijzigd bij de wet van 1 juli 1987, Stb. 315

³ Laatstelijk gewijzigd bij de wet van 1 juli 1987, Stb. 333

⁴ Laatstelijk gewijzigd bij de wet van 21 april 1987, Stb. 209

Zie voor de behandeling in de Staten-Generaal:

Kamerstukken II 1978/79; 1980/81; 1981/82; 1982/83; 1984/85; 1985/86, 15 416

Hand. II 1985/86, UCV 69 (1-32), 1986/87, 633.

Kamerstukken I 1986/87 15 416 (54, 54a, 54b, 54c)

Hand. I 1986/87, zie vergadering van 30 juni 1987

ARTIKEL VI

Deze wet treedt in werking op een door Ons te bepalen tijdstip. Onderdeel A van Artikel I treedt alleen in werking indien bij koninklijke boodschap van 28 november 1984 ingediende voorstel van Wet tot herziening van de voorwaardelijke veroordeling en de voorwaardelijke invrijheidstelling, op een later tijdstip dan deze wet in werking zal treden. De onderdelen O en P van Artikel I treden alleen in werking indien het bij koninklijke boodschap van 5 oktober 1979 ingediende voorstel tot wijziging van artikel 240 van het Wetboek van Strafrecht en van enige andere bepalingen, op een later tijdstip dan deze wet in werking zal treden.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's-Gravenhage, 1 juli 1987

Beatrix

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes

Uitgegeven de zestiende juli 1987

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes